

Sygn. akt II Ka 722/23

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2023r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	starszy inspektor Jolanta Pucyk

przy udziale Prokuratora Luizy Bichy-Włoszak

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2023 r.

sprawy **A. R.**

oskarżonego z art. 178a § 1 kk w zb. z art. 160 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i innych

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 14 czerwca 2023 r. sygn. akt II K 978/22

wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 722/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji
--

wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie
--

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>obraza prawa materialnego art. 10 k.w. poprzez przypisanie oskarżonemu czynu w odmiennej postaci niż zostały one mu zarzucone w akcie oskarżenia i przypisanie oskarżonemu jednego czynu z art. 178a § 1 k.k. pozostającego na podstawie art. 10 § 1 k.w. w zbiegu z wykroczeniami z art. 106 k.w. oraz z art. 86 § 2 k.w. w zw. z art. 86 § 1 k.w., w sytuacji, gdy żaden z przepisów kodeksu karnego, jak też żaden przepis kodeksu wykroczeń nie zezwala na przyjęcie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu, który jednocześnie wyczerpuje znamiona przestępstwa i wykroczenia.</p> <p>obraza przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 2 § 2 kpk, art. 4 kpk, art. 7 kpk oraz art. 410 kpk poprzez całkowite zaniechanie poddaniu analizie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego A. R., wybiórczą a przez to zupełnie dowolną interpretację zgromadzonego materiału dowodowego i w konsekwencji zanegowanie możliwości ustalenia</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>prawdy materialnej co skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę orzeczenia i mającymi wpływ na jego treść polegającymi na przyjęciu przez Sąd mylnego poglądu, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że A. R. znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem prowadzącym do stężenia 1,02 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) przewożąc swojego małoletniego syna W. R. lat 2, czym nie dopełnił obowiązku opieki nad dzieckiem, przy czym naraził go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. czynu z art. 178a § 1 kk w zb. z art. 160 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, w sytuacji gdy A. R. w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,02 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, przewożąc swojego małoletniego syna , doprowadził do zdarzenia drogowego nie ustępując pierwszeństwa innemu uczestnikowi ruchu i co doprowadziło do niesłusznego przyjęcia z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego A. R. jako jednego czynu z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 106 k.w. oraz z art. 86 § 2 k.w. w zw. z art. 86 § 1 k.w.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Na wstępie przypomnieć należy, że o zarzucie naruszenia prawa materialnego można mówić jedynie wówczas, gdy autor środka zaskarżenia nie podważa dokonanej przez sąd orzekający w sprawie oceny dowodów i dokonanych w oparciu o taką ocenę dowodów ustaleń faktycznych i wskazuje,</p>		

że do prawidłowego ustalonego stanu faktycznego została przez sąd zastosowana niewłaściwa subsumcja. W związku z tym wskazywanie przez prokuratora jednocześnie naruszenia przepisu prawa materialnego, jak i zarzutu obrazy przepisów postępowania, która doprowadziła do błędnych ustaleń jest nieprawidłowe. W takiej sytuacji prawidłowym byłoby postawienie wyłącznie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, bądź zarzutu obrazy przepisów postępowania, która doprowadziła do błędnych ustaleń.

Po dokonaniu kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że Sąd meriti co prawda właściwie ocenił zgromadzone dowody, zgodnie z dyrektywami z art. 7 kpk, jednakże ustalając stan faktyczny na podstawie tych dowodów, dopuścił się zarówno tzw. błędu braku jak i dowolności, co w efekcie stało się podstawą niesłusznego przypisania czynu w formie przyjętej w zaskarżonym wyroku.

O ile podzielić należy zapatrywania Sądu I instancji, iż zgodnie z dyspozycją

art. 160 § 2 k.k. sprawca swoim zachowaniem musi narazić osoby, co do których ciąży na nim obowiązek opieki, na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, to prezentowanego na łamach pisemnego uzasadnienia stanowiska, że z okoliczności przedmiotowej sprawy nie można wywieść takiego ustalenia już nie można zaakceptować. Z zeznań świadka A. P. wcale nie wynika, aby 2 – letni syn oskarżonego w czasie gdy oskarżony kierował samochodem osobowym marki F.

(...) w ruchu lądowym, będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem prowadzącym do stężenia 1,02 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, na który to wskazywały zarówno nieosobowe źródła dowodowe niniejszej sprawy, ale także dowody o charakterze osobowym, jak chociażby wyjaśnienia samego oskarżonego, był przewożony w foteliku ochronnym. W fazie postępowania przygotowawczego ów świadek wskazał, że nie zwracał uwagi na to czy w samochodzie, którym poruszał się oskarżony, znajdował się fotelik dla dziecka (k. 28v), następnie zaś już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego jurysdykcyjnego podnosił, że nie jest do końca pewny, ale chyba nie widział fotelika (k. 97v). Teza Sądu a quo w tym zakresie zawarta na k. 169 akt sprawy nie jest spójna z przyjętym przez ten Sąd stanem faktycznym, uwidocznionym na k. 166v. Analogiczna sytuacja ma miejsce w stosunku do stanu nietrzeźwości, gdzie Sąd Rejonowy stwierdził w części uzasadnienia dotyczącej przyjętej kwalifikacji prawnej skazania, iż zeznania świadka A. P. pozwalają przeczyć, aby zachowanie oskarżonego, w szczególności sposób poruszania się i wysławiania po opuszczeniu pojazdu charakteryzował się takimi elementami, aby uznać, że znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, gdy w zaskarżonym wyroku uznał sprawstwo oskarżonego w zakresie czynu z art. 178a § 1 kk, czego odzwierciedleniem jest stan faktyczny zaprezentowany w pisemnych motywach, w tym za nim według Sądu meriti przemawiają również właśnie zeznania A. P.. Wracając do ustalenia „bezpośredniości

niebezpieczeństwa” w kontekście czynu z art. 160 § 2 kk, wskazania wymaga, że oskarżony wobec swojego syna miał status tzw. gwaranta, a zatem tempore criminis miał prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi, czyli powstaniu bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia swojego dziecka. Zwrócić należy uwagę, że zachowanie sprawcy przestępstwa z art. 160 k.k. opisane jednak zostało za pomocą znamienia czasownikowego „naraża” (bez bliższej charakterystyki). Chodzi tutaj zatem o wszelkie zachowania, które można by określić jako powodowanie narażenia. Określenie to nie wskazuje żadnego skonkretyzowanego sposobu zachowania ani jakiegokolwiek czynności, która wywoływałaby stan narażenia człowieka na niebezpieczeństwo, lecz stanowi zbiorcze określenie dla wszystkich zachowań, które skutek taki mogą wywołać. Realizacja zaś znamienia narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo w warunkach art. 160 § 2 k.k. może polegać zarówno na wywołaniu takiego stanu, jego zwiększeniu lub na jego utrzymaniu, mimo istnienia powinności jego neutralizacji czy choćby zmniejszenia (w przypadku zaniechania). Znaczny stan nietrzeźwości oskarżonego, bo stanowiący ponad czterokrotność ustawowego progu zawartego w treści art. 115 kk znacząco wpływał na jakość opieki oskarżonego nad synem i potęgował zagrożenie. O sposobie jazdy oskarżonego - ryzykownym, brawurowym i niekontrolowanym - świadczy fakt, że znajdując się w takim stanie oskarżony, ignorując przepisy w ruchu drogowym, doprowadził do kolizji z prawidłowo jadącym

rowerzystą. Niewątpliwym jest, że zdolności do bezkolizyjnego, bezpiecznego prowadzenia pojazdu ulegają deformacji już wskutek spożycia niewielkiej ilości alkoholu, zaś wraz ze wzrostem jego stężenia we krwi niemalże całkowicie znikają. Nie należy też zapominać o innych okolicznościach przedmiotowego zdarzenia, a mianowicie, iż miało ono miejsce w mieście, przy zwiększonym natężeniu ruchu, z racji godzin porannych. Uwagę nie może również umknąć sposób zatrzymania przez oskarżonego pojazdu, tj. ostre hamowanie, na które wskazuje świadek A. P.. Co więcej po zaistniałym zdarzeniu oskarżony kontynuował jazdę w stanie upojenia alkoholowego z małoletnim synem. Reasumując w ocenie Sądu odwoławczego w realiach niniejszej sprawy narażenie małoletniego W. R. na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu miało charakter realny, co oznacza, że zaistniała sytuacja wiązała się co najmniej z wysokim prawdopodobieństwem (rzecz można nawet nieuchronnym) wystąpienia następstwa niebezpiecznego dla życia i zdrowia dziecka przebiegu wydarzeń, a więc zarzut w tym zakresie oskarżyciela publicznego był zasadny.

Zatem jeśli osoba obowiązana do opieki dopuszcza do przebywania pokrzywdzonego w okolicznościach, w których występuje bezpośrednio niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia, a nie tylko, które ze swej istoty były niebezpieczne, właściwą podstawą odpowiedzialności sprawcy jest wyłącznie art. 160 k.k.

Zgodnie zaś z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego

norma wynikająca z treści art. 10§1 k.w. reguluje zbieg przepisów dwóch ustaw Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń. Zbieg ten musi być przy tym rzeczywisty (realny), a nie pozorny. Warto przypomnieć, że na gruncie idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 10 k.w. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że reguły wyłączania wielości ocen mogą służyć do redukcji kwalifikacji prawnej w ramach normatywnej analizy przeprowadzonej odrębnie dla poszczególnych deliktów (wykroczenia i przestępstwa) objętych tym zbiegiem, natomiast nie mają już zastosowania do obu kwalifikacji prawnych jako całości. Inaczej rzecz ujmując: reguły wyłączania wielości ocen mają zastosowanie jedynie w wypadku zbiegu przepisów ustawy, natomiast nie stosuje się ich w razie idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 10 §1 k.w. Powyższe w konsekwencji oznacza, że wykluczone jest, aby przepis Kodeksu wykroczeń mógł wyprzeć na zasadzie specjalności lub konsumpcji przepis Kodeksu karnego albo odwrotnie (wyrok SN z 18.11.2015 r., V KK 189/15, LEX nr 1944287). W efekcie czyn oskarżonego A. R. należało odrębnie zakwalifikować z przepisu określającego przestępstwo (art. 178a § 1 kk) i odrębnie z przepisu określającego wykroczenie (art. 106 kw). Tego jednak wymogu orzeczenie nie spełnia, a zatem nie mogło się ostać.

Wszystkie powyższe uchybienia przyczyniły się do poczynienia przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych i w efekcie do wydania wadliwego wyroku. Dlatego też, Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrok ten uchylił i sprawę niniejszą

<p>przekazał Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.</p> <p>Należy z całą mocą podkreślić, że orzeczenie takiej treści nie przesądza w żadnej mierze o sposobie rozstrzygnięcia tej sprawy po jej ponownym rozpoznaniu i nie może zostać odebrane inaczej niż jedynie jako zalecenie ponownego jej rozpoznania bez opisanych powyżej uchybień.</p>	
Wniosek	
o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Wobec zasadności zarzutów podniesionych przez prokuratora na uwzględnienie zasługiwał również wywiedziony przez niego wniosek apelacyjny.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
-----	-----
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
-----	-----
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylenia	
-----	-----
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	

<p>Orzekający sąd pierwszej instancji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, co skutkowało w realiach niniejszej sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji.</p>		
<p>3.1.</p>	<p>Konieczność umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>
<p>Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia</p>		
<p>-----</p>		
<p>4.1.</p>	<p>-----</p>	<p># art. 454 § 1 k.p.k.</p>
<p>Zwiąże o powodach uchylenia</p>		
<p>-----</p>		
<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		
<p>Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd przeprowadzi postępowanie dowodowe w całości. W oparciu o przeprowadzone dowody, które oceni zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 kpk, sąd ustali prawidłowy stan faktyczny, pamiętając o tym, że udowodnienie zachodzi wówczas, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzonemu jest niemożliwy lub wysoce</p>		

nieprawdopodobny, następnie w przypadku uznania sprawstwa oskarżonego właściwie zakwalifikuje jego zachowanie pod względem prawnym.

Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oznacza również powrót do aktu oskarżenia. Rozważania zatem sądu I instancji powinny się skupić na zarzucie w pkt I i decyzji, czy zachodzi zbieg kumulatywny czynu z art. 178a § 1 kk i art. 160 § 2 kk w myśl art. 11 § 2 kk, czy też nie. Pochylił nad wykładnią przepisów z art. 160 kk i art. 106 kw i dokona właściwej subsumcji prawnej czynu, stwierdzając czy A. R. można przypisać któryś z tych czynów, w szczególności dogłębnie przeanalizuje okoliczności towarzyszące inkryminowanemu zającemu, zwracając szczególną uwagę na ustalenie

czy niebezpieczeństwo było bezpośrednie czy brakowało mu takiej cechy.

W każdym bądź razie swoje stanowisko rzetelnie uzasadni, odnosząc problematykę w tym zakresie do okoliczności zaistniałych w niniejszej sprawie.

Zwróci również uwagę na to, aby ponownie nie przeprowadzać postępowania w zakresie czynu II, bowiem oskarżyciel w istocie nie kwestionował jego sprawstwa i kwalifikacji.

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu	
--------------------------	--

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	Z uwagi na kasatoryjny charakter wydanego wyroku Sąd Okręgowy nie orzekł o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze.

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	cały wyrok		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana